MUNICIPIUL IAȘI

Dragi prieteni ai Iaşului,

Sunt deosebit de onorat să vă adresez, în numele Municipiului Iaşi şi al meu personal, cele mai calde mulțumiri pentru participarea și implicarea dumneavoastră în desfășurarea Conferinței "Diaspora românească – rădăcini și orizonturi", care a avut loc la Iași, în perioada 12-13 august 2026.

Prezenţa dumneavoastră într-un număr atât de mare în mijlocul nostru a transmis un semnal puternic de sprijin şi de deschidere și de nevoie de conectare a românilor de pretutindeni. Contribuția fiecăruia dintre dumneavoastră a fost deosebit de valoroasă pentru participanții la acest eveniment și pentru cei care au urmărit conferința în mediul online, întâlnirea noastră de suflet fiind un instrument valoros pentru viitoarele proiecte, strategii și programe dedicate diasporei și un veritabil manual de bune practici și schimb de idei care ne îmbogățesc experiența și ne dau speranța unei apropieri din ce în ce mai vizibile a românilor din afara granițelor de România și de valorile sale autentice.

O comunitate trăieşte şi se dezvoltă armonios numai prin susţinerea tuturor, de aproape și de departe, administraţia fiind purtătorul de mesaj al dorinţei de progres şi de recunoaştere a eforturilor comune pentru ca România să devină o casă primitoare pentru toți fiii și fiicele ei, un factor de stabilitate și de progres într-o lume care îşi regăseşte, din păcate, din ce în ce mai dificil echilibrul.

Iaşul este un oraş multicultural prin excelenţă, cu o istorie, tradiţie şi spiritualitate la cel mai înalt nivel de rafinament, cu elemente clasice şi moderne armonios împletite în viaţa comunităţii, cu un patrimoniu de o valoare inestimabilă, cu un capital uman creativ şi implicat în proiecte de anvergură internaţională, cu un potenţial economic şi geo-strategic particular, factori care situează, fără îndoială, oraşul nostru între oraşele importante ale României, ale Europei şi, din ce în ce mai vizibil, ale întregii lumi.

Sunt absolut convins că Iaşul va găsi mereu o reprezentare particulară în proiectele dumneavoastră şi vă asigur că numai printr-o cooperare constantă şi semnificativă vom pune în valoare capacitatea noastră de a uni, de a construi, de a integra şi de a pune în lumină idei, proiecte, regiuni geografice şi, în primul rând, oameni.

Vă asigur că veţi găsi întotdeauna în Iaşi şi în mine personal, un partener şi un prieten al diasporei, iar în Serviciul Diaspora un permanent partner de dialog și cooperare.Vă transmit raportul conferinței care să vă fie util în activitatea și demersurile dumneavoastră și un punct de plecare pentru viitoare inițiative care privesc în mod direct relația dintre diaspora și țară.

Până la o viitoare întâlnire, vă trimit cele mai frumoase gânduri de la Iași, orașul în care vă așteptăm mereu cu drag și cele mai alese sentimente de prețuire,

Mihai CHIRICA
Primarul Municipiului Iași

ROMÂNIA MUNICIPIUL IAȘI-MUNICIPIUL IAȘI PRIMAR

CONFERINȚA

„Diaspora românească: rădăcini și orizonturi”

Iași, 12–13 august 2026

RAPORT

Introducere

În perioada **12–13 august 2026**, Municipiul Iași a organizat Conferința **„Diaspora românească: rădăcini și orizonturi”**, în cadrul programului anual “Sărbătoarea Diaspore – Iașul este ACASĂ!” eveniment consacrat promovării și consolidării dialogului dintre instituțiile publice centrale și locale, comunitățile românești din afara granițelor, mediul academic, societatea civilă, mediul antreprenorial și reprezentanții mass-media.

Parteneri în organizarea acestui eveniment, la care au luat parte peste 200 de invitați și-au fost RePatriot România, Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide” al Academiei Române, Filiala Iași, Inspectoratul Școlar Județean Iași, UNIFERO, Asociația România Levant – Liban, ADRI – Asociația Femeilor Române din Italia, Școala Românească de la Haga – Olanda, Asociația ART – Meșteșugurile Prutului, Uniunea Scriitorilor din România, Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România; Iași TV Life și M Plus TV Internațional.

Reunind reprezentanți ai comunităților românești din diaspora de pe toate continentele, conferința s-a constituit într-un important cadru de reflecție, dialog și articulare a unor perspective comune asupra relației dintre România și cetățenii săi aflați în afara țării.

Titlul conferinței reflectă traseul spiritual între rădăcini – de unde provenim și orizonturi – până unde putem ajunge, între acestea fiind o viață, un destin de adaptare, de sacrificii, de dor, de integrareîn altă societate, de eforturi susținute de a păstra identitatea românească și dialogul cu țara.Așa după cum s-a afirmat în conferință, rădăcinile ne dau identitate, iar orizonturile ne dau direcție.

În cadrul deschiderii Conferinței:

- Domnul Nicușor Dan, Președintele României, a transmis un mesaj emoționant conferinței și disponibilitatea de colaborare a Administrației Prezidențiale a Românie în proiectele de dezvoltare ale României, diaspora nefiind o noțiune abstractă sau statistică, ci o parte din România, expertiza și competențele celor din diaspora trebuind a fi valorificate și promovate la nivel național.
- Diaspora este România tradusă în mai multe limbi, după cum afirma cercetătoarea Iulia Badea Gueritee din Franța, iar România este marama cu care ne acopertim toate dorurile, diupă cum atât de frumos a definit țara noastră doamna profesor Smaranda Cazan Livescu din SUA.
- Domnul Mihai Chirica, Primarul Municipiului Iași, gazda acestui eveniment special dedicat diasporei, a subliniat că în ultimii ani se observă debalansarea relevanței diasporei față de țară, devenind mult mai evident rolul acesteia, pentru că românii de pretutindeni duc mai departe imaginea României și sunt veritabili ambasadori ai României peste tot în lume, statul român fiind dator să ofere cele mai bune soluții pentru valorificarea resursei deosebit de valoroase a diasporei, depozitar al unor competențe, cunoștințe și experiențe deosebit de utile proiectelor de dezvoltare naționale. Comunitățile românești din afara granițelor reprezintă, în prezent, o realitate socială, economică, culturală și profesională complexă, caracterizată prin circulația permanentă a competențelor, ideilor, capitalului, valorilor, experiențelor și rețelelor internaționale.
- Departamentul pentru Românii de Pretutindeni, partener instituțional al diasporei pentru derularea de proiecte necesare păstrării identității românești în afara granițelor, a salutat conferința de la Iași și și-a exprimat dorința de cooperare și dialog în vederea identificării de soluții la problemele ridicate de reprezentanții comunităților românești din străinătate.
- Fondatorul RePatriot România, partener al Iașului încă de la prima ediție din 2016 a întâlnirilor dedicate diasporei, domnul Marius Bostan, a remarcat, importanța dorganizării acestor întâlniri cu diaspora, schimburi de bune practice, iseminării ofertelor de locuri de muncă pentru diaspora, lucru pe care Serviciul Diaspora îl face săptămânal. Este deosebit de importantă implicarea diasporei în activitățile organizate la misiunile diplomatice și consularte, la institutele culturale ale României în străinătate, în activitățile de diplomație publică și culturale, târguri internaționale în diverse domenii de activitate, nudoar târguri de turism.

Obiectivele conferinței

Românii din afara granițelor nu sunt doar un subiect al memoriei, ci al continuității și responsabilității în raport cu România și valorile sale autentice. Identitatea națională nu se moștenește, ci se cultivă, iar rolul tinerelor generații din diaspora trebuie să devină din ce în ce m Dincolo de provocările actuale, românii din diaspora își păstrează identitatea și rămân conectați la România, pentru că relațiile dintre state nu se stabilesc doar prin instituții, ci și prin comunitățile create, prin oameni și legaturile lor, iar rolul Iașului este de a-i aduce împreună și a le pune în valoare potențialul, distanța geografică neînsemnând și distanță sufletească. Iașul unește tot ce este românesc, tot ce este frumos și bun din întreaga lume, întărind sentimentul că diaspora are o voce, că este respectată, iar Iașul are capacitatea de a îmbrățișa și da viață ideilor diasporei prin proiecte de viitor, utile întregii comunități.ai activ în raport cu țara, fiind parte din viitorul ei.

Pe lângă obiectivul central de constituire a Iașului ca spațiu al reflecției asupra identității, responsabilității și rolului diasporei și un pol puternic al ideilor valoroase și al experiențelor împărtășite, în calitate de organizator, Municipiul Iași a dorit să atingă și obiectivele specifice formulate împreună cu coordonatorii atelierelor de lucru:

- Configurarea unor forme de colaborare instituțională care să permită valorificarea pe termen lung a potențialului diasporei;
- Consolidarea cooperării dintre organizațiile, asociațiile, instituțiile și inițiativele românești din diferite state;
- Valorificarea experienței profesionale și antreprenoriale acumulate de românii din diaspora;
- Identificarea unor modalități concrete de stimulare a investițiilor și colaborărilor economice dintre diaspora și România;
- Consolidarea rețelelor profesionale și antreprenoriale transnaționale;
- Analizarea rolului mass-media în păstrarea identității și în facilitarea dialogului dintre comunitățile românești;
- Dezvoltarea unor mecanisme eficiente de comunicare între diaspora, instituțiile publice și societatea românească;
- Identificarea unor soluții pentru educația în limba română în comunitățile din afara țării;
- Sprijinirea copiilor și tinerilor români din diaspora și a celor reveniți în România;
- Promovarea patrimoniului cultural și a tradițiilor românești în spațiul internațional.

Prin activități precum:

- Promovarea Iașului din punct de vedere economic, turistic, antreprenorial, academic, cultural, educațional, social, al mass-media, conform atelierelor propuse în cadrul conferinței;
- Întărirea legăturilor comunităților românești din diaspora cu Iașul prin conectarea diasporei cu autoritățile centrale și locale și conectarea diasporei cu diaspora, în vederea generării unor proiecte comune;
- Promovarea disponibilității administrației centrale și locale de a include diaspora în proiectele de dezvoltare națională;
- Evidențierea oportunităților pe care le oferă Iașul diasporei;
- Informarea asupra proiectelor de succes ale diasporei și provocări, teme de reflecție, viitoare proiecte cu implicare comună.

Structura tematică și principalele direcții ale dezbaterilor

Programul conferinței a fost structurat în jurul unor teme complementare, care au abordat diaspora românească din perspective economică, antreprenorială, comunicațională, socială, educațională și culturală. Consolidarea unei perspective strategice asupra relației dintre România și diaspora românească, prin stimularea dialogului și identificarea unor direcții de colaborare pe termen mediu și lung a fost reflectată de atelierele conferinței care au urmărit:

Atelierul 1 - „ Antreprenoriat: inițiativă, inovație, investiții"

Modulul – „Antreprenori români între Diaspora și Acasă: inițiativă, inovație și investiții care construiesc punți"

În cadrul Conferinței „Diaspora românească – rădăcini și orizonturi", organizată la Iași de Municipiul Iași, prin Serviciul Diaspora, s-a desfășurat panelul dedicat antreprenoriatului, cu tema: „Antreprenori români între Diaspora și Acasă – inițiativă, inovație și investiții care construiesc punți" Panelul a fost moderat de Claudiu Damian – ISS EDU, cu participarea lui Marius Bostan – fondator RePatriot, și a invitaților George Gafton, Horațiu Gritto și Marina Elena Apostol – Allianz-Țiriac Asigurări.

Discuția a urmărit să depășească perspectiva tradițională asupra diasporei și să evidențieze potențialul acesteia ca rețea internațională de competențe, experiență, capital, relații și know-how, care poate contribui concret la dezvoltarea economică și socială a României. Un obiectiv important a fost identificarea modalităților prin care experiența acumulată de antreprenorii români în străinătate poate fi transferată în România prin investiții, dezvoltarea unor afaceri, crearea de locuri de muncă, parteneriate și introducerea unor standarde internaționale de lucru. Principalele teme abordate Experiențele antreprenoriale prezentate de George Gafton și Horațiu Gritto au oferit două perspective diferite asupra parcursului românilor care și-au construit afaceri în străinătate, fiind discutate atât dificultățile și lecțiile acumulate, cât și relația pe care aceștia continuă să o păstreze cu România. Conversația a evidențiat importanța perseverenței, disciplinei, standardelor de lucru, predictibilității și încrederii în dezvoltarea unei afaceri, precum și posibilitatea transferării în România a experienței și bunelor practici dobândite în alte economii europene.

Prin intervenția sa, Marius Bostan a prezentat perspectiva RePatriot și necesitatea construirii unor mecanisme concrete prin care românii din diaspora să poată rămâne conectați cu România, indiferent dacă aleg sau nu revenirea definitivă în țară. A fost subliniată ideea că relația României cu diaspora nu trebuie construită exclusiv în jurul mesajului „întoarceți-vă acasă", ci în jurul posibilității de a participa, investi, transfera know-how și construi împreună cu cei de acasă. Intervenția Marinei Elena Apostol, din partea Allianz-Țiriac Asigurări, a adus în discuție o altă componentă esențială pentru investiții și reconectarea cu România: încrederea și gestionarea riscului, atât în ceea ce privește investițiile și proprietățile, cât și protejarea familiilor și a celor rămași în țară. Educația și generația următoare a diasporei

În cadrul panelului a fost adusă în discuție și necesitatea păstrării legăturii cu noile generații de români din diaspora. Din perspectiva ISS EDU, această relație poate fi construită inclusiv prin educație: pe de o parte, oferind copiilor din România experiențe educaționale internaționale, iar pe de altă parte, creând oportunități pentru copiii românilor din diaspora de a reveni temporar în România, de a participa la programe și tabere educaționale și de a se reconecta cu limba, cultura și rădăcinile lor. Această dimensiune este importantă deoarece relația economică viitoare dintre România și diaspora depinde inclusiv de relația pe care generația a doua și generațiile următoare o vor păstra cu România.

Una dintre concluziile principale ale panelului a fost că diaspora reprezintă una dintre resursele importante de dezvoltare ale României, însă valorificarea acesteia presupune construirea unei infrastructuri de încredere și colaborare. Experiența, capitalul și relațiile internaționale acumulate de milioane de români pot fi transformate în investiții, antreprenoriat, transfer de know-how, locuri de muncă și dezvoltare, dacă România creează condițiile și mecanismele necesare pentru conectare. Panelul a evidențiat, de asemenea, necesitatea continuării dialogului dintre diaspora, antreprenori, mediul privat, administrația publică și organizațiile care construiesc punți între românii din țară și cei din afara granițelor. Mesajul care a sintetizat conversația a fost: Punțile dintre diaspora și România se construiesc om cu om, proiect cu proiect, investiție cu investiție și generație cu generație.

Modulul – „Conectăm Diaspora prin Antreprenoriat, Tehnologie și Piețe Globale"

Acest modul a extins perspectiva antreprenorială către dimensiunea tehnologică și internațională.

Tema **„Orizonturi Globale: Rețeaua Club Afaceri.ro"** a pus în discuție necesitatea dezvoltării unor rețele profesionale și antreprenoriale capabile să conecteze românii din diferite spații economice. În acest context, lașul a fost prezentat nu numai ca spațiu de origine și apartenență, ci și ca un posibil punct de convergență pentru inițiative de afaceri, tehnologie și inovare.

Dimensiunea transnațională a tehnologiei a permis abordarea unor noi forme de colaborare, în care distanța geografică nu mai reprezintă un obstacol fundamental pentru transferul de cunoaștere, pentru proiecte comune sau pentru constituirea unor rețele economice internaționale.

A fost o întâlnire despre conexiuni reale, despre oportunități și despre felul în care putem transforma experiența, competențele și perspectivele românilor din diaspora în punți de colaborare cu mediul antreprenorial și profesional din România.

Alături de speakerii invitati: Marius Alexa, Gabriel Vasile, Mihaela Amariei, Iulian Costan, Liviu Dinu și Andrei Leancă, am discutat despre dezvoltarea rețelelor de business românești la nivel internațional, accesul antreprenorilor la piețe globale, oportunitățile de investiții și colaborare în Iași și în România, rolul tehnologiei în conectarea comunităților, dar și despre inițiative concrete prin care diaspora poate deveni un partener activ în dezvoltarea economică locală și națională.

Concluzia modulului a fost că diaspora românească înseamnă mult mai mult decât români aflați peste granițe. Înseamnă experiență, know-how, relații internaționale, idei, curaj antreprenorial și un extraordinar potențial de colaborare. Iar rolul nostru este să construim contexte în care toate aceste resurse să se întâlnească și să genereze proiecte concrete.

Atelierul 2 – „M PLUS TV Internațional – vector al patrimoniului identitar românesc și al dialogului intercultural în spațiul diasporei contemporane"

În cadrul evenimentului, prof. Anca Cheaito , presedintele Asocoia'iei România Levant din Beirut a moderat panelul „MPLUS TV Internațional – vector al patrimoniului identitar românesc și al dialogului intercultural în spațiul diasporei contemporane", consacrat rolului mass-mediei în păstrarea, promovarea și transmiterea valorilor identitare și culturale românești în comunitățile din diaspora, precum și în facilitarea dialogului intercultural. Panelul a fost deschis de domnul Petru Frăsilă, director și fondator al MPLUS TV Internațional, care a prezentat viziunea și misiunea postului în raport cu comunitățile românești din afara granițelor țării. În continuarea sesiunii, domnul Claudius Dociu, vicepreședinte al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România (UZPR), a evidențiat rolul și responsabilitatea presei românești în afirmarea identității naționale și în consolidarea legăturilor dintre România și diaspora. Dialogul a reunit corespondenți și reprezentanți ai MPLUS TV Internațional din mai multe țări: Carmen Oltean – Canada, Mariana Bargan – Grecia, Laura Dragomir – Spania, Elisabeta Paslariu – Italia, Maria Mois – Franța, George Daraban – director ASKRO MPLUS TV Londra Marea Britanie, Maria Covaciu – SUA, și Viorica Laurențiu Cîmpeanu – Franța.

Prin diversitatea perspectivelor prezentate și prin caracterul internațional al participanților, panelul a subliniat importanța presei din diaspora ca instrument de coeziune comunitară, de conservare a patrimoniului identitar românesc și de promovare a dialogului intercultural în societățile contemporane.

Dezbaterile au evidențiat importanța mass-media în menținerea legăturii dintre comunitățile românești din străinătate și spațiul cultural și social al țării de origine. Într-un context caracterizat prin mobilitate, diversitate culturală și transformări rapide ale mijloacelor de comunicare, presa adresată diasporei îndeplinește funcții care depășesc transmiterea informației. Ea poate contribui la conservarea memoriei colective, la afirmarea identității culturale, la facilitarea dialogului intercultural și la consolidarea sentimentului de apartenență.

Mass-media devine astfel un instrument de conectare între comunități, dar și un spațiu de reprezentare a diversității experiențelor românilor din afara țării.

Cu atât mai lăudabilă este inițiativa iașului de a avea un poste de televiziune dedicat diasporei și comunităților românești din diaspora, cu peste 20 de corespondenți din diaspora, care realizează emisiuni și transmisiuni în direct de la evenimentele românilor de pretutindeni.

Domnul Petru Frăsilă, om de televiziune de numele căruia se leagă primele transmisiuni directe între România și R. Moldova, celebrele poduri de flori de peste Prut, este un militant activ al nevoii de unificare a energiilor creatoare ale diasporei și a creșterii vizibilității diasporei la nivel național și internațional.

Atelierul 3 – „Comunicare: Cum comunică Diaspora cu țara? Cum comunică Diaspora cu Diaspora?"

Această secțiune a abordat una dintre problemele structurale ale relației dintre diaspora și România: calitatea și eficiența comunicării transnaționale. Discuțiile au vizat modalitățile prin care se construiesc relațiile dintre comunitățile românești din diaspora și instituțiile publice locale și centrale din România, precum și identificarea unor exemple de bună practică în comunicarea intercomunitară. A fost analizat, de asemenea, rolul tehnologiilor tradiționale și contemporane în conectarea românilor din întreaga lume.

Problema comunicării a fost abordată nu doar ca una de transmitere a informației, ci ca o condiție fundamentală pentru încredere, cooperare și participare civică.

În acest sens, comunicarea eficientă presupune existența unor canale accesibile, credibile și permanente, capabile să permită atât transmiterea informațiilor dinspre instituții către cetățeni, cât și transmiterea nevoilor, propunerilor și experiențelor comunităților către instituțiile din România.

Atelierul 4 – „Diaspora românească: Dialog, informare și conectare pentru viitor"

La Iași, diaspora nu a fost doar un subiect de discuție, ci un partener real de dialog.

Am adus la aceeași masă reprezentanți ai societății civile, administrației, mediului academic și cercetării,, pornind de la o întrebare esențială: cum putem oferi românilor care pleacă, trăiesc în străinătate sau aleg să revină acasă informații clare, accesibile și sprijin concret?

Modulul – „Siguranța și sprijinul femeilor aflate în situații de abuz"

Laura Albu, presedinta Romanian Women's LOBBY, a adus in discutie necesitatea unui sistem în care femeia aflată într-o situație de abuz, inclusiv româncele din străinătate, să nu fie nevoite să caute singură ajutorul de la o instituție la alta. O platformă integrată într-un Centru de Justiție Familială la Iași ar putea oferi acces rapid și confidențial la sprijin, consiliere juridică și psihologică la distanță, informații multilingve și servicii coordonate între DGASPC, Poliție, adăposturi și ONG-uri. Pentru femeile care doresc să revină acasă, este esențial și un plan personalizat de siguranță și reintegrare.

Modulul – „Revenirea acasă și reintegrarea profesională"

Ciprian Constantin Necula, reprezentantul AJOFM Iași a prezentat instrumentele concrete destinate românilor care se întorc în țară: consiliere și mediere profesională, recunoașterea competențelor dobândite în străinătate, formare profesională gratuită, platforma PULS,

stimulente pentru angajare și mobilitate, precum și posibilitatea exportului indemnizației de șomaj prin AJOFM și EURES.

Un reper important: în 2026, 300 de români reveniți din străinătate au fost luați în evidență cu export al indemnizației de șomaj, iar 36 s-au integrat deja pe piața muncii din județul Iași. Revenirea acasă are nevoie nu doar de intenție, ci și de sprijin instituțional și oportunități reale de integrare.

Modulul – „Familiile transnaționale și copiii rămași acasă"

Marian Pislariu, lector univ. asociat UAIC și asistent social principal DGASPC Iași, a adus în discuție rezultatele unei cercetări desfășurate pe parcursul a cinci ani privind #parentalitatea transnațională și impactul migrației asupra familiilor românești.

Distanța nu înseamnă doar separare fizică, ci și o reconfigurare a relațiilor dintre #părinți și copii. Comunicarea, sprijinul reciproc și reziliența sunt esențiale pentru menținerea legăturilor familiale, alături de politici și intervenții adaptate realităților familiilor transnaționale.

Modulul – „Femeile din diaspora: de la participare civică la reprezentare"

Irina Sile, vicepreședintă a RoWL, membră în Board-ul European Women's Lobby, directoare de dezvoltare programe Asociația UNIC, a abordat accesul femeilor din diaspora la drepturi, informare, consultare și participare civică, evidențiind rolul organizațiilor, ambasadelor și consulatelor în menținerea legăturii cu comunitățile românești.

Un mesaj important al intervenției sale: mobilizarea civică trebuie să se transforme în reprezentare, inclusiv prin încurajarea femeilor din diaspora să participe direct la viața publică și politică.

Toate aceste perspective au avut un numitor comun: diaspora are nevoie de informare corectă, servicii conectate și un dialog permanent cu instituțiile din România. Iar atunci când vorbim despre revenirea acasă, trebuie să vorbim despre mecanisme concrete care fac această revenire posibilă și sustenabilă.

Silvia Dumitrache, președinta Associazione Donne Romene in Italia - ADRI, a prezentat contributia sa la **monografia „Crescere nelle migrazioni"**, coordonată de Benedetto Coccia, în colaborare cu Istituto Di Studi Politici S. Pio V și Centrul de Studii și Cercetări #IDOS, un volum dedicat experiențelor copiilor și tinerilor cu background migrator din Italia.

Contribuția s-a concentrat asupra migrației românești și a familiilor transnaționale, pornind de la cercetare, advocacy și dialogul constant cu comunitățile românești din Italia.

Cercetarea ar trebui să depășească spațiul academic și să devină un instrument de legătură între diaspora, instituții și factorii de decizie, pentru politici publice construite pe realitățile trăite de oameni.

Diaspora trebuie să treacă de la statutul de subiect despre care se vorbește la cel de partener cu care se construiește.

Atelierul 5 – „Mass-media – punte de dialog între Iași, România și diaspora"

Un alt punct important al programului a fost consacrat rolului mass-media în apropierea comunităților românești de spațiul public din România.

Alături de președintele UZPR filiala Iași, Radoslavescu Grigore și de vicepreședintele UZPR, Claudius Dociu , Petronela Cotea Mihai, reputat jurnalist Radio Iași, a adus în atenție proiecte concrete, inițiative dezvoltate în diaspora și rolul esențial al mass media în conectarea comunităților.

Un accent special a fost pus pe Grupul de Inițiativă UZPR Italia – un proiect pe care l-am propus/demarat în urmă cu doi ani și care este deja activ și cu rezultate, un exemplu real de colaborare transnațională.

Diaspora nu este o distanță, ci o resursă a fost mesajul general transmis în mod specific de invitații din țară și din Italia, precum: jurnalista Luiza Diculescu Dinică, coordonator al Grupului de inițiativă UZPR Italia; fotoreporterul Mihai Bursuc, ieșean stabilit în Torino; antreprenorul Alex Alin Pasaniuc, ieșean revenit acasă după 10 ani de muncă în Italia Mariana Cauesteanu Raciula, interpretă de muzică populară, meșter popular, poetă și scriitoare stabilită de 10 ani în Italia, după 15 ani petrecuți în Grecia.

Au fost construite punți reale între România și românii săi pretutindeni. Iar, Iașul a fost un nod de sensuri, destine, generații și identități.

Unul dintre reperele panelului UZPR filiala Iași a fost intervenția lui Alex Alin Pasaniuc, antreprenorul din Țibănești, județul Iași, care a transformat experiența celor 10 ani de muncă în Italia într-un proiect românesc construit cu răbdare, muncă și viziune. După revenirea în România, în anul 2018, a ales să pornească de la materia primă de calitate și a construit un brand local puternic și apreciat. Povestea nu este doar despre o afacere.Este despre întoarcerea acasă cu ceea ce ai învățat peste hotare și transformarea experienței într-o resursă pentru comunitatrea din care a plecat.

În panel, a vorbit sincer despre Italia, despre revenire, despre munca din fermă și despre ambiția de a construi aici, în Iași, un proiect care să aibă identitate și durabilitate. Este un exemplu concret că diaspora poate însemna nu doar plecare, ci și revenire, investiție și reconstrucție acasă.

Iar acesta este, de fapt, unul dintre mesajele importante ale panelului UZPR filiala Iași: să vorbim despre diaspora prin oameni, proiecte și reultate concrete.

Atelierul 6 – „Strategii educative în transdiaspora română"

Atelierul a beneficiat de coordonarea excepțională a Institutului Al. Philippide al Academiei Române Filiala Iași, prin Dr. Alexandru Cohal, reputat cercetător al fenomenului migrației și a Inspectoratului Școlar Județean, inspector școlar Antonina Bleorț și a unor cercetători ai fenimenului eduicației în diaspora precum doamna profesor Mariana Paliev din Italia și prof. dr. Daniela Jeder de la Universitatea „Ștefan cel Mare" din Suceava.

Dimensiunea educațională a conferinței a ocupat un loc distinct în cadrul programului, pornind de la constatarea că păstrarea și transmiterea limbii române reprezintă una dintre principalele condiții ale continuității identitare în diaspora.

Dezbaterile au urmărit identificarea unor noi inițiative și modalități de predare a limbii române în comunitățile din străinătate, precum și dezvoltarea unor parteneriate între școlile românești și instituțiile educaționale din alte state.

O atenție particulară a fost acordată educației lingvistice a elevilor români remigranți în județul Iași, problemă care reclamă o mai bună articulare între experiența educațională dobândită în străinătate și sistemul de învățământ din România. Au fost avute în vedere soluții precum cursurile online, taberele educaționale, școlile de weekend și alte forme flexibile de educație, precum și implicarea tinerilor din diaspora în proiecte educaționale desfășurate în România.

Într-o perspectivă mai largă, educația a fost analizată ca instrument de conservare a identității, dar și ca mijloc de creare a unor relații durabile între generațiile tinere ale diasporei și România.

Atelierul 7 – „Cultura tradițională în diaspora"

Dimensiunea culturală a conferinței a completat în mod firesc temele economice, sociale, educaționale și comunicaționale. Dezbaterile au evidențiat rolul esențial al asociațiilor culturale **și** al bisericilor în păstrarea și transmiterea tradițiilor, obiceiurilor și valorilor culturale românești în comunitățile din străinătate

Secțiunea dedicată demersurilor științifice de promovare a limbii și culturii românești a cuprins specialiști notorii din Canada, Coreea de Sud, Italia, Republica Moldova și România. Contribuțiile adunate de aceștia au acoperit o paletă complexă de teme identitare (limba regională și națională, practicile culturale care ne reprezintă în țările gazdă, instrumente de cunoaștere accesibile de la distanță) și o suprafață geografică semnificativă. Concluziile prelegerilor converg către necesitatea unei colaborări mai strânse între factorii implicați și actorii culturali.

Sub profesionista și atenta coordonare a doamnei dr. Habil Adina Hulubaș, Academia Română-Filiala Iași, care a prezentat o excepțională hartă digitală pentru românii de aici și de departe : AccessChRoMO : Obiceiurile de naștere din Moldova istorică în format interactiv, au susținut prelegeri despre patrimoniul cultural imaterial al diasporei romnești din Italia ca instrument de dialog intercultural (dr. Violeta Popescu), satul românesc de la Roma – spațiu viu al tradiției în diaspora (Luciana Ludușan), resurse digitale românești pentru promovarea limbii și culturii române în diaspora, limba română în Orientul Îndepărtat, 40 de ani de tradiție în învățarea limbii române în Coreea de Sud (dr. Habil. Dan Sîmbotin), salvgardarea patrimoniului viu în diaspora basarabeană din Europa (dr. Andrei Prohin), resurse digitale românești pentru promovarea limbii și culturii române în diaspora (dr. Habil. Florin Olariu), și diaspora ca practica de locuire între lumi, culturi, memorii și apartenențe (dr. Daniela Moisa).

Cultura tradițională reprezintă una dintre formele cele mai vizibile ale continuității identitare, iar promovarea acesteia poate contribui simultan la consolidarea coeziunii comunitare și la afirmarea patrimoniului românesc în spațiul internațional. În acest sens, au fost identificate oportunități pentru dezvoltarea unor colaborări culturale internaționale, pentru promovarea artei românești peste hotare și pentru constituirea unor proiecte comune între organizațiile culturale din România și cele din diaspora.

Moment simbolic și participativ – „Coloana Infinitului"

În ultima zi a conferinței, dimensiunea culturală și participativă a evenimentului a fost marcată prin realizarea unei reprezentări simbolice a „Coloanei Infinitului", inspirată de opera lui Constantin Brâncuși, în cadrul căreia au fost integrate și cusute motive tradiționale românești, cu implicarea activă a unor meșteri populari din cadrul Asociației ART-Meșteșugurile Prutului,

singura asociație de profil acreditată UNESCO, coordonată de doamna Silvia Cozmâncă, și a participanților la conferință.

Acest moment a depășit caracterul unei simple activități demonstrative, dobândind valoarea unui gest colectiv de afirmare a identității culturale românești și de reafirmare a legăturii dintre comunitățile din diaspora și spațiul cultural de origine. Implicarea directă a participanților în realizarea lucrării a conferit demersului o importantă dimensiune simbolică, transformând actul cultural într-un exercițiu de participare, transmitere și asumare a patrimoniului.

Inspirată de simbolistica operei lui Brâncuși, „Coloana Infinitului" a sugerat ideea de continuitate, verticalitate și permanență, în timp ce motivele populare românești au reprezentat expresia vizuală a memoriei culturale, a tradiției și a apartenenței. Îmbinarea acestor două registre – arta modernă asociată creației brâncușiene și expresia tradițională a artei populare – a oferit o reprezentare sugestivă a dialogului dintre trecut și prezent, dintre patrimoniu și contemporaneitate.

Momentul a transmis, totodată, un mesaj privind necesitatea păstrării și transmiterii patrimoniului cultural românesc către noile generații, inclusiv în comunitățile românești din afara țării. Prin implicarea directă a participanților, tradiția nu a fost prezentată doar ca obiect de conservare, ci ca o realitate culturală vie, capabilă să genereze dialog, participare și solidaritate. „Coloana Infinitului", reinterpretată prin integrarea motivelor tradiționale și realizată prin contribuția comună a meșterilor populari și a participanților la conferință, a devenit astfel un simbol al permanenței legăturii dintre România și diaspora sa. Prin acest gest colectiv, conferința și-a încheiat dimensiunea culturală într-o manieră coerentă cu tema sa centrală, reunind simbolic rădăcinile tradiției românești cu orizontul deschis al unei comunități românești globale, unite prin cultură, memorie și apartenență.

Dimensiunea culturală a evenimentului și manifestările conexe

Dimensiunea academică și instituțională a conferinței a fost completată printr-o serie de evenimente culturale conexe, care au oferit o expresie concretă ideii de continuitate culturală și de dialog între România și comunitățile sale din străinătate. În cadrul programului au fost organizate:

- spectacolul folcloric susținut de Ansamblul Folcloric „Carpatica" din Torino, în cadrul evenimentului *„Ziua Diasporei la Iași", ediția a V-a;*
- expoziția artistului vizual prof. Dragoș Pătrașcu, Iași;
- expoziția artistei vizuale Oana Poleacec, Italia;
- expoziția de pictură a artistului plastic Andrei Pennazio, artist cu activitate în Italia și România;
- Expoziție de obiecte create de meșteșugari români.

Propuneri rezultate în urma Conferinței

- Curse aeriene adaptate zoenlor în care locuiesc comunitălile românești din afara granițelor cu frecvențe rezonabile astfel încât legătura cu țara să fie facilitată;

- Puncte consulare adaptate nevoilor comunităților românești din afara granițelor și implicarea voluntarilor din diaspora în susținerea activităților consulare;

- Proiecte guvernamentale pentru investiții, diaspora deținând un capital investițional semnificativ, dar are nevoie de condiții clare pentru a investi în România;

- Condiții clare pentru a atrage investiții din diaspora, stabilitate legislativă, claritate și predictibilitate;

- Înființarea unor cluburi de afaceri în diaspora care să încurajeze prezența firemor românești în afatra granițelor și a investițiilor străine în România;

- Conditii favorabile pentru serviciile de roaming, eliminarea unor taxe excesive, facilități fiscale și vamale;

- Diaspora să nu fie privită ca un competitor pentru forța de muncă locală, ci ca o sursă de idei, de competențe, de bune practici dobândite;

- Reformarea sistemului bancar, accelerarea aderării la moneda euro, orar non-stop pentru instituțiile bancare pentru a acoperi diferențele de fus orar, actualizarea soft-urilor care solicit doar un număr de telefon românesc, ca exemplu concret fiind antreprenorii din diaspora și profesorii din diaspora care pot contribui la reformarea învțământului românesc;

- Program guvernamental de burse pentru liceu si facultate pentru diaspora;

- Programme de master care să studieze familia transnațională și provocările diasporei;

- O platformă națională pe model "Diaspora Tools" unde să existe toate informațiile legate de proiecte, programe, prodiuse, fonduri, sistem de învățământ, medical, social etc

- Încurajarea proiectelor comunitare : importanța solidarității, individual ai succes, împreună poți conta, poți deveni relevant ;

- Recuperarea memoriei culturii naționale în diaspora, o arhivă a personalităților românești din diaspora;

- Încurajarea instrumentelor academice precum atlasul lingvistic în format digital;

- Încurajarea sentimentului de mândrie națională, de promovare și transmitere a limbii române, a tradițiilor și valorilor românești autentice din generație în generație.

- Atragerea tinerilor din diaspora la studii în România și implicarea acestora în proiecte comune cu tinerii din țară pentru a-i apropia de România și a-i face parte activă a proiectelor pe termen mediu și lung ale țării noaste.

Concluzii

Conferința **„Diaspora românească: rădăcini și orizonturi"** nu a fost doar o conferință în sensul clasic al termenului, ci un spațiu al dialogului între autorități cu reprezentanții diasporei, un loc al întâlnirii, a schimbului de idei și un veritabil laborator pentru viitoare proiecte pe care să le ducem împreună la îndeplinire.

Dezbaterile au evidențiat, că pe lângă provocările și specificitățile fiecărei comunități de români, în funcție de spațiul geografic în care activează și de preocupările particulare, există la românii de pretutindeni o pronunțată nevoie de conectare, de a se regăsi împreună, așa cum reușește Iașul să realizeze prin întâlnirea pe care o organizează în fiecare vară în luna august, Luna Diasporei.

In același timp, se evidențiază o nevoie ca diaspora să fie recunoscută, apreciată, validată, ascultată și inclusă în proiectele de viitor ale României. S-a demonstrat puterea muncii în echipă și că rezultatele unor demersuri comune sunt mult mai clar conturate și orientate spre succes.

Importanța evenimentului rezidă, în primul rând, în caracterul său transnațional și interdisciplinar. Reunirea reprezentanților diasporei românești de pe toate continentele a permis confruntarea unor experiențe și perspective diferite, dar convergente în ceea ce privește necesitatea păstrării legăturilor cu România și a dezvoltării unor forme concrete de cooperare.

Dezbaterile au evidențiat faptul că diaspora reprezintă o componentă structurală a societății românești contemporane și că relația dintre România și cetățenii săi aflați în străinătate trebuie abordată într-o logică a parteneriatului, reciprocității și valorificării competențelor.

În plan economic, diaspora poate contribui prin investiții, antreprenoriat, know-how, rețele profesionale și acces la piețe internaționale. În plan social, poate participa la dezvoltarea unor mecanisme de sprijin pentru migrație și remigrație. În plan educațional, poate deveni partener al instituțiilor din România în promovarea limbii române și în susținerea tinerilor. În plan cultural, poate constitui un veritabil spațiu de conservare și promovare internațională a patrimoniului românesc. În plan comunicațional, poate contribui la dezvoltarea unei rețele transnaționale de informare și dialog.

În consecință, una dintre concluziile majore ale conferinței este aceea că relația cu diaspora nu trebuie redusă la problema revenirii în țară. România are nevoie de politici și mecanisme instituționale prin care românii din afara granițelor să poată participa la dezvoltarea țării chiar și atunci când își păstrează rezidența în alte state. Această perspectivă presupune trecerea de la o abordare centrată predominant pe „diaspora ca obiect al politicilor publice" către una în care diaspora este recunoscută drept partener strategic al României.

În această logică, Iașul a devenit și își consolidează rolul ca reper important al dialogului dintre România și diaspora, prin capacitatea sa de a reuni dimensiunea academică, economică, culturală și instituțională într-un cadru de cooperare internațională.

Închiderea conferinței, a constituit un moment de sinteză și de orientare către viitor, fiind subliniată necesitatea continuării dialogului și a transformării concluziilor rezultate din dezbateri în propuneri și proiecte de colaborare pe termen lung.

În ansamblu, conferința a demonstrat că noțiunile de „rădăcini" și „orizonturi" nu trebuie privite ca realități aflate în opoziție. Dimpotrivă, pentru diaspora românească, rădăcinile culturale, lingvistice și identitare pot constitui fundamentul unor noi forme de deschidere, cooperare și

afirmare internațională. Românii din diaspora nu reprezintă doar comunități aflate la distanță de țara de origine, ci o rețea umană, profesională, antreprenorială și culturală care poate contribui activ la dezvoltarea României și la consolidarea prezenței sale în lume.

Din această perspectivă, **„Diaspora românească: rădăcini și orizonturi"** a depășit statutul unui simplu eveniment de dialog și s-a afirmat ca un cadru de reflecție asupra unei relații strategice pentru România contemporană: relația dintre țară și cetățenii săi aflați în afara granițelor.

Miza fundamentală a unui asemenea demers este construirea unei relații durabile, bazate pe încredere, comunicare, recunoașterea competențelor și instituționalizarea colaborării. O relație în care distanța geografică să nu constituie o ruptură, ci să devină premisa unor noi forme de conectare.

În acest sens, după cum s-a afirmat în cadrul conferinței, rădăcinile oferă continuitate, iar orizonturile oferă direcție. Între cele două se construiește, în mod firesc, spațiul unei diaspore românești active, conectate și capabile să transforme apartenența într-o resursă pentru viitor.

Intâlnirea anuală de la Iași, ajunsă în 2026 la cea de-a 11-a ediție, reflectă consecvența și seriozitatea demersurilor Serviciului Diaspora, primul serviciu dedicat diasporei în cadrul administrației locale și model de bune practici la nivel national, care, an după an, pune în evidență nevoia de colaborare a diasporei cu țara și de colaborare a diasporei cu diaspora, în vederea conturării unor proiecte concrete.

Identitatea românească nu se măsoară in kilometri, ci în implicare, iar conferința de la Iași, rezumată în aproape 20 de ore de filmare live, care vor rămâne ca un manual de studiu atât pentru autorități, cât și pentru diaspora prin calitatea excepțională a prezentărilor și a ideilor împărtășite, s-a dovedit a fi un veritabil laborator al ideilor valoroase, al parteneriatelor și al ideilor care vor prinde viașă conectând oameni din toate colțurile lumii care au descoperit afinități și valori comune pe care le pot concretiza în proiecte pentru viitor.

Vă invităm să urmăriți întreaga conferință pe canalul de YouTube al Primăriei Municipiului Iași și să rămâneți conectți la informațiile de pe grupul Conectare Iași pentru informații depsre evenimentele organizate la Iași.

Municipiul Iași, prin Serviciul Diaspora, va continua dialogul și deschiderea către comunitățile românești din diaspora, fiind un sprijin în promovarea acestora, a proiectelor derulate și a viitoarelor acțiuni organizate în parteneriat cu Iașul.

Vă așteptăm oricând cu drag la Iași.

Iașul este ACASA !